

ที่ มท ๐๒๒๖.๒/๑ ๒๗๙/๙

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอักษะงามค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง กฎหมายและมาตรการของ ป.ป.ช. ในการต่อต้านการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๒๗/ว ๐๐๒๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓
และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือแจ้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๖ ได้กำหนดความรับผิดฐานให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และได้กำหนดความรับผิดสำหรับนิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน โดยนิติบุคคลอาจต้องรับผิดหากไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงได้ออกประกาศและจัดทำคู่มือเรื่อง แนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมาตรา ๑๗๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมขับเคลื่อนเรื่องการต่อต้านการให้สินบนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตลอดจนเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้การค้าการลงทุนของประเทศไทยเป็นไปอย่างโปร่งใสปลอดภัยอย่างยั่งยืน จึงขอให้หน่วยงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ให้หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง นำมาตรการของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปปรับใช้อย่างเหมาะสมกับองค์กร ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ตาม QR Code ที่ปรากฏแนบท้ายหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายฉัตรชัย พรหมเลิศ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำเนาหนังสือ ป.ป.ช. และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานปลัดกระทรวง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๕๕๒๑, มท. ๕๐๑๕๑ - ๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ anticor.moi@gmail.com

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการกำหนดมาตรการควบคุม
ภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

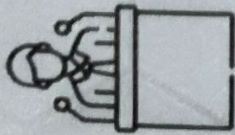
(๑๑. เรื่อง การขับเคลื่อนมาตรการต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยภาคเอกชน)

8 หลักการป้องกันทำให้สินบน

1. การป้องกันทำให้สินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญ จากระดับบริหารสูงสุด

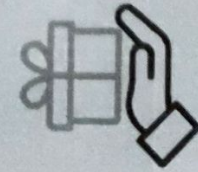
ผู้ที่อยู่ในระดับบริหารสูงสุดของนิติบุคคล เช่น คณะกรรมการบริษัท CEO หรือเจ้าของกิจการ มีบทบาทสำคัญที่จะก่อให้เกิดวัฒนธรรมภายในองค์กร หรือ "Tone from the Top" ผู้ที่อยู่ในระดับบริหารสูงสุดจึงควรแสดงเจตนาที่ชัดเจนในการต่อต้านการให้สินบน รวมทั้งกำหนดนโยบายและสนับสนุนการแจ้งข้อร้องเรียนมาตรการป้องกันทำให้สินบนขององค์กร

2. นิติบุคคลต้องมีการประเมินความเสี่ยงในการให้สินบน เจ้าพนักงานของรัฐ

นิติบุคคลมีโอกาสที่จะเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานของรัฐแตกต่างกัน ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงในการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐจะช่วยให้สามารถออกแนวมาตรการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการให้สินบนที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจของตน

3. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายสูงที่สุดจะเป็นการให้สินบน ต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน

กรณีการให้ของขวัญ การเลี้ยงรับรอง และการบริจาค อาจมีความเสียหายที่จะนำไปสู่การให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ ดังนั้น นิติบุคคลควรมีมาตรการที่ชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนการขออนุมัติและการควบคุมตรวจสอบอย่างรัดกุม รวมทั้งมีกระบวนการให้ความรู้แก่บุคลากรให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

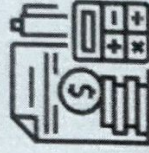
4. นิติบุคคลต้องนำมาตรการป้องกันทำให้สินบนไปปรับใช้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล เช่น บริษัทในเครือ กิจการร่วมค้า คู่ค้าแทน หรือที่ปรึกษา ฯลฯ

นิติบุคคลอาจมีความเสี่ยงที่จะต้องรับผลจากการให้สินบนของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล เช่น บริษัทในเครือ กิจการร่วมค้า คู่ค้าแทน หรือที่ปรึกษา ฯลฯ ดังนั้น นิติบุคคลต้องนำมาตรการไปปรับใช้กับบุคคลเหล่านี้ รวมถึงการตรวจสอบสถานะ: (Due diligence) การขอคำยืนยัน

5. นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี

นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี ไม่มีบันทึกรายการนอกบัญชีและมีการบันทึกข้อมูลอย่างถูกต้อง รวมทั้งมีการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระ เพื่อป้องกันการปกปิดการให้สินบน

6. นิติบุคคลต้องมีแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันทำให้สินบน

นิติบุคคลต้องสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการต่อต้านการให้สินบน เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยทางบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอนควรระมัดระวังเหตุการณ์ในการต่อต้านการให้สินบน มีตั้งแต่การจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรม การจ่ายค่าตอบแทน เป็นต้น

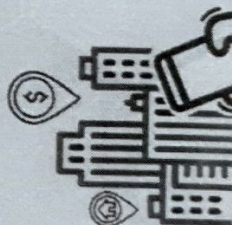
7. นิติบุคคลต้องมีการสนับสนุนให้มีการรายงาน การกระทำผิดหรือการมีเหตุน่าสงสัย

การรายงานการกระทำผิดหรือเหตุน่าสงสัย รวมถึงการรายงานข้อร้องเรียนของมาตรการ จะช่วยให้นิติบุคคลสามารถป้องกันการกระทำผิดได้ทันแก่เวลา ทั้งนี้ นิติบุคคลจึงควรมีช่องทางรายงาน การกระทำผิด และให้ความคุ้มครองผู้ร้องเรียน เพื่อสร้างบุคลากรและองค์กรที่มีวัฒนธรรมไม่ทนต่อการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ

8. นิติบุคคลต้องกำหนดวงตรวจสอบและประเมินผลมาตรการ ป้องกันการให้สินบนเป็นประจำ

นิติบุคคลอาจประเมินผลความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ทั่วให้ความเสี่ยงต่อการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานรัฐนั้นเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น นิติบุคคลจึงควรจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลมาตรการเป็นประจำ เพื่อพิจารณาว่าต้องมีการปรับปรุงมาตรการป้องกันการให้สินบนที่อยู่หรือไม่ อย่างไร ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงในการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐของ

คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคล ในการป้องกันทำให้สินบน เจ้าพนักงานของรัฐ

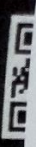

มี 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษ จีน และญี่ปุ่น

วิดีโอ Infographic เรื่องกฎหมายและมาตรการสำหรับนิติบุคคล ในการต่อต้านการให้สินบน

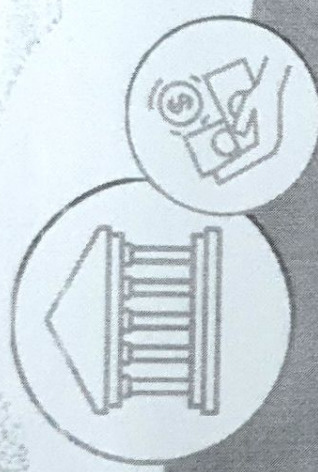

ศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับนิติบุคคลเพื่อป้องกันการให้สินบน สำนักกิจการและกฤษฎีตราห้วงประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. Anti-Bribery Advisory Service (ABAS)

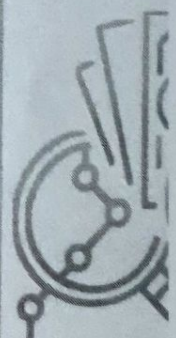

ประโยชน์ของการมีมาตรการป้องกันการให้สินบนที่เหมาะสม

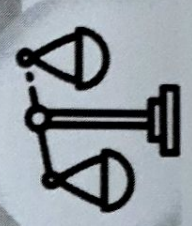
ในยุคที่การค้าการลงทุนเป็นไปอย่างรวดเร็วพระมหากษัตริย์และขุนนางที่ซบเซา ทำให้เกิดการให้สินบนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ในทางธุรกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558) จึงได้มีการเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา 123/5 เพื่อกำหนดความรับผิดชอบสำหรับผู้ให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะสำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้สินบน โดยเป็นโทษปรับที่มีมูลค่าสูง

ต่อมาในปี 2561 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ได้มีผลบังคับใช้ โดยบทบัญญัติเรื่องการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ ได้เปลี่ยนจากเดิมที่อยู่ในมาตรา 123/5 เป็น "176" โดยยังคงหลักการของกฎหมายไว้ดังเดิม ซึ่งกฎหมายในเรื่องนี้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC) และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศในการทำธุรกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศของ OECD

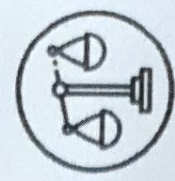

มาตรา 176 ไม่ได้กำหนดให้บุคคลต้องรับผิดเด็ดขาดทุกกรณีโดยหากมีบุคคลมี "มาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการให้สินบน" มีบุคคลจะไม่มีความผิดตามมาตรา 176 นี้ ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางให้กับมีบุคคลในการกำหนดมาตรการป้องกันและการให้สินบนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกฎหมายของ ป.ป.ช. และมาตรฐานสากล โดยหลักการทั้ง 8 ประการในคู่มือสามารถประยุกต์ใช้ได้กับมีบุคคลทุกประเภทและทุกขนาดตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ยังได้เฝ้าระวังประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้มีบุคคลสมัครรับรางวัลและนำแนวทางของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังมีการตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาสำหรับมีบุคคลเพื่อป้องกันการให้สินบน (Anti-Bribery Advisory Service: ABAS) ภายใต้สำนักกิจการและคดีทุจริตระหว่างประเทศ เพื่อให้ข้อมูลและคำปรึกษาเชิงวิชาการเกี่ยวกับมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีของสากลเรื่องมาตรการของมีบุคคลในการป้องกันกับการให้สินบนแก่เจ้าพนักงานของรัฐ

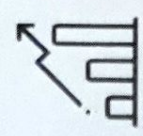
ช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการทำธุรกิจ

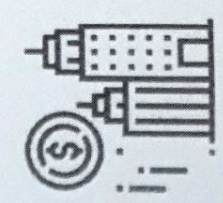
ลดความเสี่ยงจากการถูกฟ้องร้องเป็นคดีความ ซึ่งสร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงและการดำเนินธุรกิจ

ก่อให้เกิดการแข่งขันทางธุรกิจอย่างเท่าเทียม (Level playing field)

ธุรกิจจึงเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในระยะยาว และดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย

ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้ร่วมประกอบธุรกิจและลูกค้า